

El llenguatge

13/XI/1970

El fet innecessari

Hem posat en relleu més d'un cop la funció gramatical que poden exercir determinats substantius de valor genèric, com és ara cosa, fet, cas, causa, etc, capaços d'ésser utilitzats d'elements d'enllaç en certes construccions sense els quals resultarien violentes i artificioses i fins i tot impossibles. D'aquests substantius, fet és un dels que s'ha revelat més útil, car hi podem recórrer com a representació de l'antecedent d'un relatiu neutre —és a dir, d'aquelles construccions de relatiu en què l'antecedent és tota una oració— i com a mot introductor de certes oracions subordinades completives que depenen d'un verb regit per una preposició, amb què s'evita la coincidència d'aquesta preposició i de la conjunció que. Han destruït aquell paratge natural, fet que ha produït una gran indignació és un exemple del primer cas, i Va insistir massa en el fet que no el tenien prou en compte n'és un del segon. En tots dos casos no es fa sinó reduir tota una oració a un substantiu —reducció possible a causa del valor genèric d'aquest substantiu— i resoldre així satisfactòriament un enllaç sintàctic, aprofitant la superior aptitud que tenen els noms substantius per a ocupar qualsevol lloc d'una proposició.

Entenem, però, que cal reservar aquest recurs per a aquells casos en què és realment imprescindible. I ho diem perquè, sens dubte a causa de la relativa freqüència amb què en català s'usen aquestes construccions amb el substantiu fet exercint una funció gramatical, n'hi ha que hi recorren fins i tot quan resulta innecessari o superflu, reforçant un infinitiu o bé un altre substantiu que no tenen pas menys capacitat gramatical. Efectivament, construccions com La seva tàctica consisteix en el fet d'aplegar-hi tots els seus amics i coneguts, o No es posaven d'acord quant al fet de la seva gestió administrativa no es poden pas considerar incorrectes, i potser en algun cas es poden justificar i tot amb certes raons (èmfasi, etc), però sens dubte fóra preferible d'atlegir-les desproveint-les d'aquest terme innecessari: La seva tàctica consisteix a aplegar-hi..., No es posaven d'acord quant a la seva gestió... Anàlogament, amb una subordinada completiva que depèn d'un verb transitiu. ¿Per què, Ens van comunicar el fet que no hi estaven d'acord? Es evidentment més senzill i planer Ens van comunicar que no hi estaven d'acord.

Albert Jané